

„Mert ez műanyag...”

Belecsip orromba, fülembe a hideg hajnali szél, amikor kilepek a háromnapos ünnep második napján lakásom ajtaján. A trolimegállóban csak néhányan várakozunk. Részvétpillantások következnek, és egy kis megnyugvás, nem csak nekem kétnapos a háromnapos ünnep.

Alig múlt 6 óra, és a Marx téri piac már „él”. Sorokban kigyóznak az emberek az árusok között. Az asztalokon a tavasz zöldje: pompázó melegágyi saláták, karfiolok, újhagyma és paprikahegyek.

A piac büféjében egy fiatalember pezsgővel kezd a napot, de összecsendülnek a fröccsöspoharak is.

A jobban „menő” üzletek még zárva, a bazárosok rövidárusok már pakolnak. Idős néni rendezgeti kis bódéjának kínálópultján a bugyigumikat.

— **Hogy megy az üzlet?**
— Megyeget.
— **Mi a sláger?**
— A gumik, a cernák...
— **És mi az, amit meg sem kérdeznek a vásárlók? Mennyibe kerül?**

— Prima hajcsavaróim vannak. Fél évvel ezelőtt még hiánycikk volt. Manapság meg... Rá sem néznek. Valószínű, a mai fiatalok nem is tudják használni. Egyszerűbb fodrászhoz járni. Penzük van rá, vagy kapnak a szüleiktől...

„Mert ez műanyag...” — hallom a tévéreklám szövegét, és megborsózik a hátam. Gyermekek játékok pvc-özöne szakad rám a bazárosok utcájában. A vadi, tószínűtől káprázik a szemem. A távcsöves elefántölő puskától a golyószóróig, a bizsu gyűrűktől, a rettenetesen csunya babáig, minden megtalálható. Rádásul a lejárt lemez, „Jedi is visszatért”. Üveggolyó bólogat egy vízzel telt kispohár felé.

— Anyuuú! — Üvölti egy 4 év körüli kislány. — Vedd meg nekem ezt a golyót. Nézd, milyen aranyosan iszik...

— Jézus Máriám! Még csak ez hiányzik. Nem veszek golyót — jelenti ki az

édesanya, majd pirulva a barátjához fordul: — Kitalálom, hogy ez a kölyök az elferdült izlését, nem tudom?!

A kislány bömböl, aztán dacosan kivágja: — Csak arra gondoltam, hátha megesszi azt a csúnya zöld porcelánbékát, amit apától kaptál a szülinapodra!

Sültkolbász illata terül a környékre. Szemben az ajándékboltban árubőség, ömlesztve. Szalás és cserepes művirágok között bújálkól.

— **Ezekből a művirágokból van, aki vásárol?**

— **Miért ne vinnék!** — szól rám morgóvá az egyik tulaj. — Ha szeretlek, ha nem, előbb-utóbb mindenben ráállunk a műanyagra. (En tényleg legszívesebben csak ráállnék!) Elvégre praktikus. Nem kell locsolni nem hervad el! (Ettől a véleményűt én hervadok leginkább...)

A polcon gipsz- és porcelánfigurák. Szerelmespár, galambok, rénszarvas, medvék. Piroska kezében kiskosárral. Vad zöld és vad piros műanyagkeretben tükrök.

— **Falusiak vásárolják?**

— **Inkább városiak.** Manapság már ott tartunk, hogy esküvőre is elmennek az emberek 100 forintos ajándékkal.

A „seft”-utcában szokatlanul nagy a csend. Nem kinálnak „zsebből-árut”, nem látok kipakolva olcsó lengyel piperecikket, jugoszláv Napóleón Vinjakot, Vegetát. Odacsoszog viszont egy százalomra méltó öltözékű öregember. Diszkrétan a fülembe súgja: — „Kvarcóra nem érdeklí?” — És már mutatja is. „Ez vízhatlan. Az egyiken dél van, a másikkól csak az elem hívárvzik.” Mondanom sem kell, nem kötünk üzletet!

— **Mit akar 280-ért? Tán toronyórát lánccal?** — kapom a letolást.

A tömeg egyre csak özönlik. Telnek a bevasárlócsatnyok, nem gyógyít sütni a halat, hurkát, kolbászt.

Elkei néhány divatjamúlt pólo, pvc-geopisztolyt akasztanak az üvöltő kisserácnyakába. Bólogató kutyát vesz egy autótulajdonos. Hatalmas kakas piheg három kislalamb mellett. Még kukorékolni is van kedve, mintha tudná, hogy a harmadik ünnepnapon jóllakott emberek sétálnak a Marx téri piac „utcasorai” között.

Ruhabódék. Ha jól körülnéz az ember, talál is néhány egyedi darabot. Ezek ára viszont tartja az országos „magasplafont”.

Szöke, pattanásos arcú tinédzser próbál egy farmerdzsekit. A papa szótlanul megpórdi magyaros bajuszát, látszik rajta nem tetszik. A testes néne megböki.

— **Hagyd már rá.** Dógozolt öleget a szüretnél. Ennyit mögérdemöl, ha már ez vót a vágva.

— **Flanc ez anyjuk.** Ezön a pezón vóhetne négy malacot.

Miközben a két öreg eldiskurál, a srác boldog arccal becsomagoltatja a „kamu” farmert. Egy viszont eredeti rajta. Mégpedig a Levi's címke.

A cukorkás már a Mikulásra, a karácsonyra vár. A cukor (gnóm)-állatok mellett, keleti édesség, (nyugati kit érdekel) virágok, töltetlen (fogakat ölö) cukorcsonmagok. Gyerekeparadicsom... Az egyik édesapa három zacskóval vásárol a gverekeknek. A hat év körüli kislány csillogó szemmel szájába gyömöszöl egy nagy cukor-málnaszemet, és azonnal rágni kezdi önfelédten. (A fogorvosi ügyelet száma egvéként benne van lapunk Mi? Hol? Mikor? rovatában!)

Dél körül csökken a forgalom. A vásárlók kezdik kipihenni a vásárlás okozta fáradalmakat. Az eladók pedig összerendezik portékáikat. Aztán zsebbe, kasszába nyúlnak, hogy megszámlálják az aznapi bevételt. Csak egy kis önhípnözis kell hozzá, hogy elhiggyük valamennyien: ezen a napon mindenki jól járt!

Bagaméry László

Kidobófiúból énekes

Tisza Gyöngye. Éjfél előtt néhány perccel. A Baltimore Tarzan Boys-a, Madonna és a Modern Talking termet, fület-töltő zenéje után igazi revüműsor szórakoztatja a tiniket. Aztán egyszercsak „placcra” lép egy srác, és három takarítónőnek énekl, hogy „Minden éjjel látom az arcát”. A záróképben ismét énekel, óriási vastaps kíséretében. Volt „kocsmáros”, „kidobófiú” és még sorolhatnám az idézhető szakmákat. Aztán egyszercsak gondolt egyet, kezébe kapta a mikrofont, és még legadázabb ellenségeit is elkápráztatta hangjával, mozgásával. Ha arra gondolok, hogy milyen szegényes a magyar popzenei férő mezőnye, nagy vétek volt eddig más-sal foglalkoznia.

Percek szaladnak le, mire a gratulálók gyűrűjében közelebb kerülök Kovács Lászlóhoz.

— **A gépiparban érettségiztem.** A színművészeti és a képzőművészeti pálya vonzott. Ennek ellenére, szüleim tanácsára, hogy kenyér legyen a kezemben, szakmát tanultam. Pódiumra először a katonaságnál léptem. A leszerelés után voltam pincér, kidobófiú, üzletkötő büfévezető. Nem titok, pénzt akarlam keresni ahhoz, hogy gür-

Kovács László

cölés nélkül énekelhessek. Azt ugyanis láttam, hogy kollégáim azért énekelnek, hogy megjelenjenek. En viszont azért akarok élni, hogy énekelhessek. Úgy gondoltam, csak akkor élhetek teljes odaadással az éneklésnek, ha megteremttem magamnak a gondtalan életet.

Hogy kezdődött énekesi pályafutásod?

— **Megkerestem a Szeged Bárban Kovács Gábort és Kovács Évát.** Ők inspiráltak nekik köszönhetem, hogy elindulhattam a pályán. Kitűnően sikerült a vizsgám az OSZK-ban, és büszke va-

gyok arra, hogy Garay Attila és Szendrő Mária kurzusába kerülhettem. Az pedig külön szerencsém, hogy Kiss Eszter lehetőséget adott arra, hogy a „Gyöngyében” felléphessek.

— **Kedvenceid?**
— **Lionel Richie, a Times, Village People, Stevie Wonder, George Benson és Al Jarreau.** A hazaiak közül az LGT, az Edda és Vikidál Gyula.

— **Óriási sikered van, pedig csak két hónapja kezdted az énekesi pályát. Váltott-e az egyéniséged azóta, hogy a kiszolgáló személyzetből főszereplővé léptél elő?**

— **En csak a fellépés idejére változom meg,** azután ugyanolyan leszek, mint voltam. Nincsenek sztárallűrjeim. Tisztában vagyok vele, hogy rengeteget kell tanulnom. Egy biztos, ha nincs egyénisége egy énekesnek, csak középszerű lehet. Szerencsére Magyarország leg-színvonalasabb diszkó bárjában énekelhetek, igényes, vajfífüllű közönség előtt. A barátok, ismerősök jelenléte mindig feldob, bátorságot ad.

B. L.

Írószta a popszta?

Egy estém Sacival

Kérték, ugorjak be, vállalam el a nyilvános interjút. Hiába szabadkozlam, nem olvastam a könyvet, s nem is láttam a *Nem vagyok én apaca* című kötetet, mert pult alatt sem lehetett kapni. Körülbelül két perc alatt elmesélte, nagyjából miről szól — őszinteség és sok szex —, úgyhogy kérdeztek nyugodtan.

Zalatnay Saroltát utoljára előben húsz évvel ezelőtt láttam. Siófokon az egyik étteremben zenész barátai-val sörözött, borozott vagy kószolt. Könyvéről már sokat hallottam, főleg a szexuális gondokkal küszködő középkorú hölgyektől, természetesen botránykőnek tartva sorait. Amikor telefonon felhívtam, tudtam, hogy vállalom. Csak abban nem voltam biztos, hogy ismeretlenül belemegy a nyilvános szereplésbe. Vállalta. Még az sem zavarta, hogy nem olvastam a könyvet. Nyolc óra előtt 5 perccel találkoztunk a Royal Szálló előtt, arra sem volt idő, hogy megbeszéljük, mi lesz az esti műsor. A JATE-klub zsúfolásig megtelt diákokkal, jó sztorikra várva figyelték a bevonulást — és természetesen könyvet is akartak a népszerű énekesnőtől. Kormos Tibor klubvezető csak arra kért, keményen kérdezzen. Biztatlam, megteszek minden tőlem telhetőt. Állítólag az est jó sikerült. Éjjel 1 órakor lakásomon telefonon többen követelték Sacit, várják a Szeged bárban, én is jöjjelek nyugodtan. Ő ekkor már Budapesten lehetett. Am a hívásból arra következtetem, Saci valóban őszinte és közvetlen volt, de a szituációt egyesek félreértették. Saci igazán jó fej, aranyos, közvetlen ember, s a mai tizenévesek nyelvét is kitűnően érti. Fiatalágát megőrizte, csinos és rendkívül érzékeny, olyanira, hogy kicsit agresszívnek tűnik. Aki ismeri, tudja, hogy ez csak önvédelem a világgal, az önző, mindenkit letaposni akaró alakokkal szemben. Most pedig következzen az az interjú, amelyet néhány nappal az egyetemi fellépés után készítettem, hiszen a klubest után még sokan érdeklődtek, mi van a könyvvel?

— **Négy évvel ezelőtt májusban kezdtem írni. Mely-**

pontra jutottam, úgy éreztem, kifutott alólam a talál. Gyereket akartam, és nem sikerült. Elkeseredésben nyúltam a tollhoz. Senki nem segített írni. Sokszor éjszakákon át magnóra diktáltam vallomásomat, és édesanyám másnap gyorsírásban levette a szöveget.

— **Kapott biztatást valakitől a könyviráshoz?**

— **Eleinte senkitől.** Al-momban sem mertem volna gondolni, hogy a könyvemnek ilyen nagy sikere lesz. Másfél év alatt írtam meg a könyvet, és hónapról hónapra éreztem egyre jobban belevőök ebbe a melóba. A kéziratot megmutattam két ironak, Hernádi Gyulának és Karinyth Ferencnek, Hernádi arra biztatott, még őszintebben. Karinyth pedig visszafogásra intett, szerinte túl őszinte vagyok, s erre nem vevő a magyar olvasótábor.

— **Ha másfél év alatt elkészült a könyv, miért csak négy év után jelenhetett meg?**

— **Több kiadónál kilincseltem, de mindenütt visszautasítottak.** Végül is Hernádi Gyula járta ki, hogy megjelenhessen. A minisztériumban például egyszer azt a választ kaptam, inkább énekeljek. Aki ezt mondta, nem is olvasta a kéziratot.

— **Végül is ki jelentette meg a könyvet?**

— **Természetesen a minisztérium engedélyezte, és egy gmk nyomta ki.** Az idén májusban 50 ezer, augusztusban 80 ezer példányban jelent meg, s most remélem, a harmadik kiadás 60 ezres lesz. A Skála, a Művelt Nép és más nagyobb cég terjeszti. Ez a nagy példányszám tehát üzletnek sem rossz, körülbelül 5-6 forint hasznom van egy kótetlen. Persze az első kiadás hasznát elvitte a nyomdaköltség, de valójában nagyon jól jártam, mert a könyvkiadók kergettek egy

kitűnő üzletbe azáltal, hogy nem vállaltak fel. De én se remélem, hogy fél év alatt 120 ezer példány is elmegy.

— **Minek tulajdonítja a nagy sikert?**

— **Olyan érzelmeket mozgatók meg, amit csak az őszinteséggel lehet.** Érdekesen reagáltak a különböző korosztályok. A tinik többnyire azt mondták, ha csak ennyi történt velem, az nem sok. Az én generációm tárgyilagosan elfogadta, amit írtam. Tartottam az idősebbektől, mondván, hogy én ilyen meg olyan nő vagyok. Kellemesen csalódtam. Kaptam ugyan leveleket, amelyek sértettek, de keményebbeket vártam. A nők irigyelték azt a miliót, amiben éltem, a könnyedséget, az utazást, a fiúkat. A „serelem” csak ennyi. Ugyanakkor sokan azok közül, akik korábban nem fogadtak el, most közelednek hozzám.

— **Hallom, színpadi bemutakozásra is készült.**

— **Verebes István rockoperát akar csinálni könyvemből, olyat, mint a popfesztivál. Zeneszerző Somló Tamás, de még egyetlen színházzal sem tárgyalunk.**

— **Barátai, ismerősei csak szígnóval szerepelnek, de mindenkiről ki lehet találni, kicsoda. Nem sértődtek meg az őszintesége miatt?**

— **A kéziratot mindenki megmutattam, volt aki egy-két sort ki is húzott, de hozzájárultak, hogy a könyvben szerepeljenek.**

— **És most, a siker után, hogyan tovább?**

— **Az éneklést tovább szeretném folytatni s most lemezfelvételre készülök.** Nem fordítok hátra a popéletnek, de az írás után az emberek lélektana még jobban érdekel. Hozzákezek egy másik könyvhöz, de hogy az miről szól nem árulom el. Sokszor szenvedek a magánytól, és az egyedüllétemet csak egy gyerek tudná feloldani. Férjhez nem akarok menni, mert hosszú ideig senkit se nem tudok elviselni. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy magamban élek.

Halász Miklós

Igazi lokálpatrióta volt

Aigner Károly emlékezete

Akit egykoron Tisza Lajos és Kállay Albert méltó utódaként emlegettek, már ötven éve nincs közöttünk. **Aigner Károly**, tehetséggel, szívós és kitartó munkabíráásával a nagy elődök munkáját kívánta folytatni. Hosszú, eredményes közéleti szereplése méltán fémjelzi elhivatottságát.

Régi szegedi család leszármazottaként, 1884. május 27-én született Szegeden. Középiskoláit a piaristák gimnáziumában végezte, Kolozsvárott tanult jogot, ügyvédi oklevélét Marosvásárhelyen szerezte. 1910-től gyakorló ügyvéd. Az első világháborúban a Honvédkerületi Hadbizottság referense. 1920. május 19-én Szeged kormánybiztos pánjává nevezték ki, majd ez év szeptember 13-án főispánná. 1922. június 7-től szeptember 9-ig Csongrád vármegye (székét is) hivatalát is betöltötte. 1922. január 11-től 1924. február 22-ig Csongrád vármegye és Szeged lakásügyi biztosa. 1924. január 8-tól megbízást kap — egyben — a hőmezővásárhelyi szék betöltésére. Ezt a hivatalt 1927. március 1-jéig tartotta meg, hogy minden idejét szülővárosa javára szentelje. Kitűnő adminisztrátor és

jó politikus, ám emellett kiváló szociális érzeke van. 1930-ban, főispánságának tizedik évfordulója alkalmából Szeged közönsége meleg ünnepélyben részesítette. A közgyűlés nevére **húszezer pengős alapítványt** létesített, azzal a céllal, hogy kamattal minden évben az általa kezdeményezett „gyermekbarát mozgalomra” fordítják, melynek keretében felruhazzák az inséges családok gyermekeit.

Nevéhez fűződik, hogy Szegeden az országban elsőként sikerült megteremteni a társadalmi és felekezeti békét. Nagy tapintattal, ha kellett, szigorral, munkálkodott az ellentétek kiküszöbölésén. Jelentősek érdemei a fogadalmi templom továbbépítésében és befejezésében. Széles körű társadalmi gyűjtést szervezett, melynek százezer korona eredménye lett. 1930-ban az egyetem elhelyezése körül szerzett érdemei elismeréséppen a Ferenc József Tudományegyetem az állam-tudományok tiszteletbeli doktorává avatta. Ugyanebben az évben kapta meg a Signum Laudist. Kezdeményezésére indult el az a mozgalom, amelyben Zala György elkészítette a Nem-

zeti Megújulás című emléktábláját, ami a csonkatorony falában kapott állandó kiállítási helyet. A jelenlegi Béketelepet, melyet korábban Csányi János alapított, 1925-ben **Aigner-telre keresztelték.** Az első világháború után a város nem segítette a telep fejlődését, Aigner Károly azonban lépéseket tett érte.

Közhivatali tevékenységét megelőzően, jelentékeny publicisztikai munkát is kifejtett a Szegedi Naplóban, ahol komoly tudásra valló vezércikkei és elbeszélései jelentek meg. Kerülte a feltűnést, soha sem kívánt szerepelni. Tizenkét évet töltött el Aigner Károly a szegedi közélet élén, csakis a benne rejlő lelki erővel segítségével. „Nyugodtan ahatik ezután is a város minden rendű és rangú, becsületes lakója, még én örökösöm felette, jogtalanság nem érheti” — mondotta a főispáni instellációján. 1932 nyaráig töltötte be felelős hivatalát, majd nyugdíjazását kérte. 1932-től korán bekövetkezett haláláig néhai Kószó István közjegyzői irodáját vezette. 1934. október 9-én hunyt el, nagy részvét mellett temették el a belvárosi temetőben.

Igazi lokálpatrióta volt, a szó nemesebb értelmében.

Aigner Jenő